

ע"פ 8640/18 - מאמון אדעיס נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 8640/18

לפני: כבוד השופט א' שטיין

המבקש: מאמון אדעיס

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע החלטת בית המשפט המחוזי ירושלים בת"פ 30250-04-16 מיום 8.11.2018 שניתנה על-ידי השופטת ח' לומפ

בשם המבקש: עו"ד נסאר מסיס

בשם המשיבה: עו"ד דפנה שמול

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר אשר הושת על המבקש ביום 8.11.2018 על-ידי בית המשפט המחוזי ירושלים (השופטת ח' לומפ) בת"פ 30250-04-16, בעקבות הרשעתו בקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ובהלבנת

עמוד 1

הון, וזאת עד להכרעה בערעור על חומרת העונש שהלה הגיש לבית משפט זה. במעמד גזר הדין, קבע בית משפט קמא, לבקשת המבקש, כי הלה יתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 20.12.2018.

2. המבקש הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), וכן בהלבנת הון, עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

3. מעובדות כתב-האישום בהן הודה המבקש עולה כי הוא ניהל חברה בשם "יסור ניקיון ושמירה בע"מ" (להלן: חברת יסור) השייכת לאחיו, אשר הגיעה לחדלות פירעון. בשנת 2015, בוצעו מעשי מרמה והלבנת הון, שלצורכיהם השתמש המבקש בחברה זו. באותה עת, שלושה מעורבים אחרים באותם מעשים (להלן: הקושרים) קשרו קשר לרמות חקלאים בצפון הארץ במטרה לקבל מהם תוצרת חקלאית בהיקפים גדולים מבלי לשלם עבורה. שניים מהם פנו למבקש בבקשה כי הלה יספק להם כיסוי חשבונאי לפעילות פיקטיבית שבמסגרתה תרכש תוצרת חקלאית מחקלאי הצפון על-ידי חברת יסור אשר תשלם עבורה בשיקים חסרי כיסוי שהבנק לא יכבד. הסחורה תוכננה להימכר ותמורתה תוכננה לעמוד לחלוקה בין הקושרים, אשר התחייבו לשלם למבקש עמלה בגין הקנייה הפיקטיבית של הסחורה. הקושרים והמבקש קיוו כי ניתן יהיה להציג בפני החקלאים התמימים מצג כוזב של "ביש מזל" ולשכנעם כי קריסתה הכלכלית של חברת יסור אשמה בכך שכספם ירד לטמיון. תקווה זו ניזונה גם מהעובדה שאחד הקושרים פעל באמצעות תאגיד ששמו נקשר למוניטין של חברה אמינה ומכובדת, אשר פעלה כסיטונאית של תוצרת חקלאית. במסגרת התכנית הנ"ל וכדי לשוות למעשי המרמה של הקושרים חזות של כישלון עסקי גרידא, העביר המבקש לידי אחד הקושרים שיקים של חברת יסור בסך של כ-2,000,000 ₪ בידעו שאלו לא יכובדו על-ידי הבנק מפאת היעדר כיסוי. שיקים אלה היו אמורים להיות מוצגים בפני החקלאים כהסבר להיעדר אפשרות לשלם להם עבור הסחורה. במקביל, קיבל המבקש עשרה שיקים בסך כולל של 1,500,000 ₪ מחברה שקנתה את הסחורה מחברת יסור, פרע אותם ומסר את הכסף המזומן שקיבל לקושרים. המבקש עשה את אשר עשה תמורת 50,000 ₪ שהקושרים אמורים היו לשלם לו.

4. בעשותו מעשים כאמור, עבר המבקש עבירת מרמה בנסיבות מחמירות. כמו-כן עבר הוא עבירה נוספת של הלבנת הון, שכן מעשיו אפשרו לקושרים להסוות את מקור הכסף שהשיגו באמצעות פעילות עבריינית. בית משפט קמא הרשיעו אפוא בעבירות אלה.

5. בית המשפט קבע בגזר הדין כי יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד בגין שתי העבירות הללו מאחר שהן מהוות מסכת עבריינית אחת. בנוסף, קבע בית המשפט כי המבקש פגע בהתנהגותו הפסולה בערכים המוגנים של חופש ההחלטה, הפעולה והבחירה של החקלאים שרומו, שמירה על שלטון החוק וזכות הקניין של הקורבנות. בית המשפט ציין, כי בעוד שבא-כוח המדינה הגיש לעיונו פסקי דין שקבעו עונשים בגין מעשים שחומרתם עולה על זו שדבקה במעשי המבקש, ההגנה לא הציגה בפניו שום פסיקה. לפיכך, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המבקש נע בין שנתיים ועד חמש שנות מאסר בפועל.

6. בית המשפט נתן את דעתו לחומרת העבירות בהן הורשע המבקש, להרשעותיו הקודמות בעבירות מס ובהפרעה לעובד ציבור, לכך שלמבקש היה חלק חשוב בתכנית העבריינית, לנזק הרב שהמבקש והקושרים האחרים

גרמו לחקלאים שרומו, וכן לרווח שהמבקש היה אמור להפיק. לצד נסיבות מחמירות אלו, זקף בית המשפט לזכות המבקש מספר נסיבות מקלות. נסיבות אלו כללו את הודאת המבקש בעובדות כתב האישום אשר חסכה זמן שיפוטי יקר וייתרה את העדת המתלוננים; את נטילת האחריות למעשי המרמה בשלבי החקירה המשטרית ושיתוף פעולה מלא עם הרשויות; היות המבקש עבריין משני בתיק ולא היוזם של הקשר הפלילי או המבצע העיקרי; העדר עבר פלילי משמעותי; קיום אורח חיים נורמטיבי; תסקיר שירות המבחן שמעיד על רמת מסוכנות שאיננה גבוהה; נסיבות אישיות קשות העולות מהתסקיר; שהייתו של המבקש במעצר במשך שבועיים; העובדה שהמבקש לא עבר כל עבירה בזמן שחלף מאז ששוחרר מהמעצר (במשך כשלוש שנים); וכן העונשים שהושתו על שאר המעורבים בפרשה.

7. לאחר ששקל את מכלול השיקולים הללו, החליט בית משפט קמא לקבוע את עונשו של המבקש ברף התחתון של המתחם ולהשית עליו את העונשים הבאים: שנתיים מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו (מיום 15.10.2015 ועד ליום 8.11.2015); 12 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר לבל יעבור עבירת מרמה או הלבנת הון; וכן קנס כספי בסך של 10,000 ₪ אשר ישולם ב-20 תשלומים חודשיים רצופים ושווים או שלושה חודשי מאסר תמורתו.

8. המבקש ערער על גזר דין זה בטענה שבית משפט קמא הטיל עליו עונש חמור מדי. בד-בבד, הגיש המבקש את בקשתו הנוכחית.

9. המבקש טוען כי סיכויי ערעורו טובים לנוכח הטעמים כדלקמן: שיתוף הפעולה המלא שלו עם החוקרים; עדותו בבית משפט קמא נגד יתר המעורבים בפרשה; ההבטחה שניתנה לו כי יקבל עונש כספי המבטא את הסכום שקיבל; העובדה שפסקי הדין שאוזכרו על-ידי בית משפט קמא עוסקים בעבירות שונות בתכלית ובנסיבות חמורות פי כמה מאלו שאפיינו את מעשיו; וכן חלקו בפרשה, שלדבריו היה שולי, יחסית לזה של המעורבים האחרים. בנוסף, מפנה המבקש לנסיבות המיוחדות של בני משפחתו, שחלקן תועדו במסמכים רפואיים שהגיש לפניו: אימו ואשתו סובלות מנכות, שאר בני משפחתו סמוכים על שולחנו וילדיו מטופלים על-ידו. לפיכך, לטענתו, התחלת ריצוי עונש המאסר יפגע ביכולתו לטפל במשפחתו באין אדם אחר שיוכל לעשות זאת במקומו.

10. המשיבה טוענת כי נסיבותיו המקלות של המבקש כבר נלקחו בחשבון על ידי בית משפט קמא. כמו-כן הפנתה המשיבה לפרוטוקול הדיון שהתקיים בבית משפט קמא ביום 22.3.2018, ובו נרשם כי אין בין הצדדים להסדר הטיעון כל הסכמה לעניין העונש; כי בית המשפט הבהיר כי איננו כפוף להסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים; וכי בא-כוח המבקש הסביר למבקש את הסדר הטיעון והלה הסכים לו כאשר הוא מודה בעובדות כתב האישום (ראו עמ' 22 לפרוטוקול הנ"ל). המשיבה סבורה אפוא כי סיכויי הערעור דגן הם קלושים וכי אין עוד סיבה לעכב את ריצוי עונש המאסר שהושת על המבקש.

11. הנני מצווה להחליט בבקשה זו בהתאם לאמות המידה שנקבעו בע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000) (להלן: הלכת שוורץ). הלכת שוורץ קובעת, כידוע, כי "הכלל הרחב בדבר ביצוע מידי של עונש המאסר [אשר] נשען על האינטרס הציבורי באכיפה אפקטיבית של החוק" (שם, בעמוד 267) היה ונשאר עמנו. כלל זה משמש נקודת מוצא לכל בקשה בדבר עיכוב ביצועו של עונש מאסר אשר מושת על נאשם שנמצא חייב בדינו. הגשת

ערעור איננה עוצרת את אכיפת הדין הפלילי נגד מי שכבר לא נהנה מחזקת החפות (שם, בעמודים 276-277). נקודת מוצא זו איננה תמיד זהה לנקודת הסיום, שכן ניתן לעכב את ביצוע עונש המאסר מטעמים מיוחדים. שיקולים שאותם יש לשקול בכגון דא כוללים את חומרת העבירה בה הורשע הנאשם; את אורך תקופת המאסר שהושתה עליו; את הסכנה לביצוע עבירות נוספות, לשיבוש מהלכי המשפט או להימלטות מאימת הדין, אשר תהא נשקפת ממנו אם יהלך חפשי עד להכרעה בערעורו; את נסיבותיו האישיות; וכן האם יש לו, לנאשם, "סיכויים לכאוריים טובים" להצליח בערעורו (שם, בעמודים 277-281).

12. לעניין ערעורים דוגמת זה שלפניי, אשר מופנים נגד חומרת העונש בלבד, קבעה הלכת שוורץ את העיקרון הבא:

"כאשר הערעור נסב על חומרת העונש [...] הפרכת חזקת החפות היא חלוטה. [...] בחינת טיב הערעור וסיכויי תיעשה בשים לב לכללים בדבר מידת התערבות ערכאת הערעור בענישה שגזרה הערכאה הדיונית ולשאלת היחס בין הזמן הצפוי לבירור הערעור לבין תקופת המאסר שהושתה על הנדון. כאשר על פניו אין מדובר בעונש החורג ממדיניות הענישה המקובלת, וכאשר מידת הענישה המקובלת במקרים דומים עולה על משך הזמן הצפוי לבירור הערעור, לא יעוכב ביצוע המאסר אלא במקרים חריגים שהנטל להצדקתם מוטל על המבקש" (שם, בעמוד 282).

13. לאור אמות מידה אלה, סבורני כי דין הבקשה להידחות. העונש שעליו מערער המבקש איננו חורג מרמת הענישה המקובלת, ואף נוטה לקולא. בית משפט קמא שקל את מכלול הנסיבות של המקרה, לרבות מצבם הרפואי של בני ביתו של המבקש ויתר הקשיים עמם הוא צריך להתמודד. בית המשפט ישם כדבעי את כללי הענישה אשר נקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין. מדובר אפוא בגזר דין שקשה למצוא לגביו עילה להתערבותה של ערכאת הערעור. משכך, אין לו, למבקש, סיכויים לכאוריים טובים להצליח בערעורו.

14. כיוון שעונש המאסר שהושת על המבקש על ידי בית משפט קמא איננו ארוך יחסית, מן הראוי להבטיח לו את יומו בערעור, בהתאם להנחיה שאף היא נקבעה בהלכת שוורץ. לפי הנחייה זו, מקרים כגון זה שלפניי מצדיקים הקדמה בשמיעת הערעור (שם, בעמוד 284).

15. אשר על כן, אני דוחה את הבקשה. ערעורו של המבקש ייקבע לדיון בהקדם.

16. לפנים משורת הדין, הנני דוחה את תחילת ריצוי עונש המאסר של המבקש ליום 2.1.2019. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 2.1.2019, בשעה 10:00, בבית סוהר מעשיהו, או במקום אחר על-פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותקים מפסק הדין שניתן בעניינו על-ידי בתי משפט קמא ומהחלטה זו. המבקש יתאם את כניסתו למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר בטלפון 08-978-7377 או 08-978-7336.

ניתנה היום, ט' בטבת התשע"ט (17.12.2018).

ש ו פ ט

F04.doc_18086400 עב